

kan fyldestgøres, om han ogsaa ved Udskiftningen fik sig tillagt et større Stykke end det, der umiddelbart svarede til hans Andeel i den fælles Lovvæbning; det vil ialtsald være et Forhold, der vilde afstedkomme den højeste Grad af Forvirring. Jeg vil blot tale om det Tilfælde, at de, der have Ret til at sjære Lov og føre den bort, skulde have Ret til at opføre Bygninger paa anden Mands Grund. Foruden at det derved i hygieinisk Henseende vilde kunne foraarsages Ulemper, saa vilde det ikke være i Communens Interesse, at der ved Udskiftningen af Noget, der i Virkeligheden ikke er Andet end Alger og Eng, vilde fremkomme en saadan Rebe af Smaaparcer. Hvad angaaer det andet vigtigere Tilfælde, nemlig de egentlige Lovvæbner, der skulde conserveres som saadanne, og hvor Udskiftningen skal gaae ud paa at give den, der har en aligvot Deel i Mosen, en bestemt paavitslig Parcel med Grændser baade i Mark og Mose, og, hvad jeg anseer for en Selvsølge, med et dertil svarende Hartkorn, da skjøner jeg heller ikke, at der er Grund til at gjøre Undtagelser fra de almindelige Bestemmelser af Hensyn til de Beneficiariet, som deri kunne være lodtagne. Det har været et Motiv, hvorfor man ikke i Trd. af 23de April 1781 har medtaget Moserne under den tvungne Udskiftning, at der vilde opstaae et Misforhold mellem Midler og Diemed, og der gaaer baade gjennem dette Lovudkast og dets Motiver den Anerkjendelse, at man maa søge, saavidt muligt, at ordne dette Forhold ved indbyrdes Overenskomst, ved et Arrangement, hvorved disse Ulemper kunne undgaaes; men at paaføre alle Lovseierne i Mosen et stort Onde, blot fordi de ere saa uheldige at have en Beneficiarius mellem sig, synes mig at være uretsfærdigt og ubegrundet. Hvor der er en Lov, maa der ogsaa være en Lovseier. Vel kan der nu, naar dette anvendes paa de enkelte Tilfælde, møde det Tilfælde, at Lovseieren ikke fremtræder som en bestemt Person; er det en Umyndig, kan der være en Administration, der indtræder i hans Sted; er det en Mindreaarig, kan det være, at man foruden hans Samtykke tillige maa have hans Curators; er det et Fallitbo, kan det være, at Skifteretten maa tiltræde,

for at hans Samtykke kan blive retsgyldigt; er han Præst, maa man have Provstens, Stifts- eller vel endog Cultusministerens Samtykke. Men hvor der er en Lov, maa der ogsaa være en Lovseier; der maa kunne gives et retsgyldigt Samtykke til en saadan Overenskomst ligesaavel for den ene Lovs Vedkommende som for den andens. Her til kommer, at jeg ikke skjøner, at der med Hensyn til det paagældende Brug af Lovvæbner kan være nogen sær Betænkelighed ved at give Beneficiarius Fuldmagt til ogsaa paa Embedsvegne at give sit Samtykke. Her er der jo nemlig ikke Tale om en Overenskomst, om at bortgive Noget af Kaldets Ret, men om at convertere en Lovvæbnersret til en Eiendomsret til en bestemt Andeel af Mosen. Det er dernæst en Overenskomst mellem alle vedkommende Lovseiere, som altsaa frembyder den højeste Grad af Sandsynlighed for, at der vil være fæet Enhver hans fulde Ret, og med Hensyn til hvilken ialtsald Præsten ikke staar som den meest Bærgeløse til at paatale sin Interesse; som det i Almindelighed meest intelligente og formaaende Medlem af Communen vil han have en stor Udflugt til at faae sin og — hvad jo dermed ganske falder sammen — Kaldets Interesse tilbørligt varetaget. Jeg skjøner heller ikke Andet, end at Lovudkastet fører til Inconsequentfer. Der siges nemlig i § 3, at en saadan Overenskomst ikke kan træffes, hvor der er Beneficiariet lodtagne, uden at Landvæsenscommissionen og Landinspecturen tilfaldes; men § 5 siger derpaa, at naar det er fæet, skal Landvæsenscommissionen forsøge at forene alle Lovseierne, altsaa ogsaa Beneficiariet. Forskellen mellem disse to Tilfælde er ikke blot den, at det Eine er en Overenskomst, der træffes hjemme, og det Andet en Overenskomst, der træffes for Landvæsenscommissionen; men det, hvorpaa det gaaer ud, er, at Andelen skulde affattes saavel i Markten som paa Kortet, hvilket efter § 5 skal fæet for Landvæsenscommissionen ogsaa for Beneficiariernes Vedkommende. Jeg seer fuldkommen vel de store Vanffeligheder, der kunde være ved i Loven at bestemme Forholdet mellem Grænsningen og Lovvæbnersret; men jeg troer dog, at i Reglen maa Bestemmelsen være den, at